

คำวินิจฉัยของ ศาลอาจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๒

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งความเห็นของจำเลย (บริษัท พาด้าอินเตอร์ดีพาร์ทเมนท์ กรุ๊ป จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้ส่งเรื่อง ส่งถ้อยคำสำนวนเพื่อวินิจฉัย ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่โจทก์ คือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรียกดอกเบี้ยจากจำเลยทั้งหก (ผู้ร้อง) คือ บริษัท พาด้าอินเตอร์ดีพาร์ทเมนท์ กรุ๊ป จำกัด ที่ ๑ นายณพดล เสริมศิริมงคล ที่ ๒, นายอุดม เสริมศิริมงคล ที่ ๓, บริษัท พาด้าอินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด ที่ ๔, บริษัท เสริมทรัพย์พัฒนา จำกัด ที่ ๕ และนางสาวเพ็ญผกา แซ่ฉั่ว ที่ ๖ ในอัตราเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งมา จึงรับไว้พิจารณา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ความเป็นมาของเรื่องสรุปได้จากคำร้องว่า จำเลยทั้ง ๖ ถูกโจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่ง ในข้อหา ตัวเงิน ขาดตัวเงิน กู้ยืม คำประกัน จำนอง โดยให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ ร่วมกันชำระเงินจำนวน ๑๕,๕๒๗,๘๕๕.๕๗ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของเงินต้นจำนวน ๑๓,๑๘๓,๕๕๔.๒๔ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น และให้จำเลยที่ ๖ รับผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑ ในจำนวนเงินคิดถึงวันฟ้อง จำนวน ๒,๓๕๕,๕๖๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของเงินต้นจำนวน ๒ ล้านบาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งหกไม่ชำระเงิน ขอให้ยึดทรัพย์จำนองของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดยังไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ เพื่อดำเนินการชำระหนี้จนครบถ้วน

ผู้ร้องยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ และขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวเพื่อส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า

(๑) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

(๒) ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

(๓) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปีนั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ ว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ เป็นประกาศที่มีได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และประกาศธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่ ๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕ มิใช่ประกาศของทางราชการหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนั้น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ตาม (๑) และประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) ตาม (๒) ซึ่งเทียบเคียงได้กับประกาศธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่ ๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕ ตามกล่าวข้างต้น จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจวินิจฉัย

ส่วนประเด็นปัญหาตาม (๓) ที่ว่าพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น โดยที่พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดหรืออัตราที่อ้างอิงตามความในมาตรา ๔ ระบุว่า “เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงิน อาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้

ในการกำหนดตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับสถาบันการเงินบางประเภทหรือทุกประเภทโดยกำหนดเป็นอัตราสูงสุดหรืออัตราที่อ้างอิงได้ในลักษณะอื่นก็ได้ และจะกำหนดเงื่อนไขให้สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” และมาตรา ๖ ระบุต่อไปอีกว่า “เมื่อรัฐมนตรีกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๔ แล้ว มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมาย

แพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่การคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔” เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จึงเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้

ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

การที่พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้ ซึ่งหมายความว่าสถาบันการเงินอาจคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคลได้เกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี หรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคลได้เกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ กล่าวคือบุคคลที่มีความแตกต่างกันในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินทั้งในฐานะผู้กู้ยืมหรือผู้ให้กู้ยืมย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันและเหมือนกันกับผู้อื่นโดยทั่วไป จึงไม่ถือว่ามี การเลือกปฏิบัติ ดังนั้น พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ